

'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)' is een Nederlandse preventieaanpak voor gemeenten en is gebaseerd is op de uitgangspunten van het IJslandse preventiemodel. Een succesvolle community-based aanpak uit IJsland om middelengebruik onder jongeren op een positieve manier terug te dringen.

De resultaten in IJsland

IJsland heeft de laatste 20 jaar een community-based preventieaanpak gebruikt om het middelengebruik (alcohol, tabak en drugs) aan te pakken onder jongeren. Met succes! In 1998 was 42% van de IJslandse 15- en 16-jarigen in de laatste 30 dagen dronken geweest. In 2017 was dit nog maar 5%. Voor r bruik de IJslanders een vergelijkbare daling. Maar h t vo

een positieve leeromgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zonder middelengebruik. De uitgangspunten hierbij zijn om als volgt te werken:

- Evidence based: onderzoek stuurt de praktijk aan.
- Community based: organisaties en personen in de omgeving van jongeren worden zoveel mogelijk betrokken.
- In dialoog: continue dialoog tussen onderzoek, beleid en praktijk.
- Duurzaam: langetermijn-commitment en investering zijn nodig.

Waarom jongeren drinken, roken en drugs gebruiken

De eerste stap die ze in IJsland hebben gezet, is nagaan hoe het komt dat jongeren wel of geen middelen gebruiken. Uit de wetenschappelijke literatuur hebben de IJslanders de belangrijkste omgevingsfactoren geselecteerd die het risico op middelengebruik verkleinen (beschermende factoren) en het risico vergroten (risicofactoren). Deze zijn grofweg op te delen in vier domeinen of omgevingen:

- Gezin
- Peergroep (vrienden en leeftijdsgenoten)
- School
- Vrije tijd

Neem contact op

Hieronder vallen factoren zoals emotionele support van ouders en deelname aan professioneel begeleide vrijetijdsactiviteiten, die een beschermende werking kunnen hebben op het middelengebruik van jongeren.

Ondersteund door landelijke maatreg

Neem contact op

laatste 20 jaar heeft geboekt toe te schrijven aan de combinatie van lokale en landelijke acties.

Meten is weten

Om na te gaan hoe het gaat met de IJslandse jeugd, maken ze in IJsland gebruik van een jaarlijkse monitor. Op school worden alle leerlingen van 10 tot 20 jaar jaarlijks bevraagd door middel van een uitgebreide vragenlijst, waarin de belangrijkste risico- en beschermende factoren aan bod komen. De resultaten van deze monitor worden binnen twee tot drie maanden teruggekoppeld in rapporten op landelijk, gemeentelijk en schoolniveau aan diverse stakeholders.

Op basis van deze rapporten gaan onderzoekers, beleidsmakers en mensen uit de praktijk de dialoog met elkaar aan om prioriteiten te bepalen. Samen bedenken zij op welke risico- en beschermende factoren ingezet moeten worden, welk beleid en welke interventies daarvoor geschikt zijn en welke stakeholders een rol kunnen spelen. Uit de praktijk worden bijvoorbeeld ouders, scholen en organisators van jeugdactiviteiten betrokken. Het betrekken van de community is dus een cruciaal onderdeel van deze werkwijze. Doordat de monitor jaarlijks wordt uitgevoerd, krijgen de stakeholders snel feedback en kunnen de preventie-activiteiten worden bijgesteld waar nodig.

Neem contact op

Geen vaststaand pakket maatregelen

Het IJslandse model bestaat niet uit een vast pakket interventies of campagnes. Lokaal wordt besproken wat de grootste problemen zijn en waar kansen liggen om deze aan te pakken.

Om de participatie in sport en andere vrijetijdsactiviteiten te verhogen, hebben ze in IJsland bijvoorbeeld een vrijetijdspas ontwikkeld. Jaarlijks krijgen alle jongeren in Reykjavik een vrijetijdspas waar een bedrag van omgerekend circa 400 euro op staat, die ze kunnen gebruiken voor georganiseerde sportlessen en culturele activiteiten.

Factsheet: IJslandse aanpak

Neem contact op

het model zich op richt

- Bespreekt de effectiviteit van het IJslandse preventiemodel

Download de factsheet >

Meer weten over deelname?

Lees alles over deelname aan het implementatietraject van Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO).

Alles over deelname aan OKO >

[redacted]

Coördinator Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

Profiel en contact

Producten

Het IJslandse preventiemodel in Nederland

Het IJslandse preventiemodel is een aanpak gebaseerd op wetenschappelijke inzichten om middelengebruik (alcohol, tabak en drugs) door jongeren te voorko...

Gezond en kansrijk opgroeien

Met het IJslandse preventiemodel is er in 20 jaar tijd een enorme daling in middelengebruik onder IJslandse jongeren gerealiseerd. Deze preventieaanpak ...

Neem contact op

Het IJslandse preventiemodel in Nederland

Het IJslandse preventiemodel is een aanpak gebaseerd op wetenschappelijke inzichten om middelengebruik (alcohol, tabak en drugs) door jongeren te voorko...

Lees meer >

Meer producten >

Het Trimbos-instituut is een onafhankelijk, wetenschappelijk kennisinstituut voor mentale gezondheid, alcohol, tabak en drugs. We doen onderzoek, verspreiden en implementeren onze kennis, zodat mensen aan hun eigen mentale gezondheid kunnen werken en bij kunnen dragen aan die van anderen.

Neem contact op